مقاله پژوهشی
مجله دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
دوره ۱۶، بهمن ۱۳۹۶، ۱۰۲۴-۱۰۱۳

روایی و پایایی مقیاس کامیابی در دانشجویان دانشگاه اصفهان در سال ۱۳۹۶

زهرا شفیعی[۱]، مریم فاتحی‌زاده[۲]

دریافت مقاله: ۹۶/۸/۶ ارسال مقاله به نویسنده جهت اصلاح: ۹۶/۱۰/۲ دریافت اصلاحیه از نویسنده: ۹۶/۱۱/۱ پذیرش مقاله: ۹۶/۱۱/۴

چکیده

زمینه و هدف: کامیابی (Thriving) مجموعه‌ای از عملکردهای مثبت انسان در زمینه روانی، فیزیکی و اجتماعی تعریف شده است که با بهزیستی روان‌شناختی همراه است. به دلیل نقش بهزیستی روان‌شناختی در عملکرد تحصیلی، موفقیت تحصیلی، دستیابی به اهداف شخصی و کاهش غیبت در دانشجویان، سنجش این متغیر حائز اهمیت می‌باشد. هدف پژوهش حاضر تعیین روایی و پایایی مقیاس کامیابی در دانشجویان دانشگاه اصفهان در سال ۱۳۹۶ بود.

مواد و روش‌ها: پژوهش حاضر از نوع توصیفی و جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان دانشگاه اصفهان در سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ بود. از کل افراد حاضر ۱۲۰ دانشجو به روش در دسترس انتخاب شدند. به منظور بررسی تحلیل مواد مقیاس، از همبستگی نمره‌های هر سؤال با نمره کل استفاده شد. جهت بررسی روایی همگرایی، از ضریب همبستگی Pearson بین نمرات مقیاس کامیابی (Brief Inventory of Thriving; BIT) و مقیاس رضایت از زندگی (Satisfaction With Life Scale; SWLS) و برای بررسی روایی واگرایی، از ضریب همبستگی بین نمرات مقیاس کامیابی و مقیاس اضطراب، افسردگی، استرس(Depression, Anxiety, Stress Scale; DASS-21) استفاده شد.

یافته‌ها: همبستگی گویه‌ها با نمره کل در تمام موارد معنی‌دار و در دامنه ۰/۳۶ تا ۰/۷۰ قرار داشت. نتایج تحلیل عوامل مقیاس نیز حکایت از وجود یک عامل داشت (p<۰/۰۰۱). ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۴ و ضریب پایایی تنصیفی ۰/۷۴ به دست آمد. بین میانگین نمرات دانشجویان دختر و پسر در مقیاس مورد مطالعه، تفاوتی مشاهده نشد (p=۰/۸۴۶).

نتیجه‌گیری: یافته‌ها بیانگر روایی و پایایی قابل قبول مقیاس کامیابی در جامعه دانشجویان بود.

واژه‌های کلیدی: کامیابی، روایی، پایایی، دانشجویان، اصفهان

۱- (نویسنده مسئول) کارشناس ارشد مشاوره خانواده، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران
تلفن: ۳۷۹۳۲۵۱۶-۰۳۱، دورنگار: ۳۶۶۸۳۱۰۷-۰۳، پست الکترنیکی: z.shafiee2011@yahoo.com
۲- دانشیار گروه مشاوره، گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-23]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.11.7.9]

مقدمه

در طول دهه گذشته اهمیت بهزیستی روان‌شناختی به طور فزاینده‌ای توسط محققان و متخصصین بهداشت روان مورد توجه قرار گرفته است. بر این اساس، عملکرد مثبت شخص می‌تواند در زمینه‌های فیزیکی، ذهنی و اجتماعی تأثیر به سزایی داشته باشد [۱].

بهزیستی روان‌شناختی در زندگی فردی علاوه بر افزایش سلامت جسمانی و طول عمر [۲] می‌تواند یک زندگی سالم‌تر، کامل‌تر و شادتری را به همراه داشته باشد [۳]. در محیط‌های آکادمیک و تحصیلی، بهزیستی روان-شناختی با عملکرد تحصیلی [۴]، موفقیت تحصیلی [۵]، دستیابی به اهداف شخصی و کاهش غیبت [۶] مرتبط است. مطالعات انجام شده گویای آن است که پایین بودن میزان بهزیستی روان‌شناختی در دانشجویان، می‌تواند بر یادگیری و عملکرد آنها تأثیر به سزایی داشته باشد [۷].

از جمله متغیرهای مرتبط با بهزیستی روان‌شناختی، کامیابی (Thriving) است [۸]. Feeney و Collins به لحاظ نظری کامیابی را معادل بهزیستی جسمی، روانی و اجتماعی قرار دادند [۹]. اما Su و همکاران [۸]، با یکپارچه کردن چند مدل روان‌شناختی از جمله مدل بهزیستی ذهنی [۱۰]، مدل بهزیستی روانی [۱۱]. نظریه خودتنظیمی [۱۲] و مدل Seligman [۱۳] تصمیم به ارائه مدلی جامع از بهزیستی نمودند زیرا این مقیاس‌ها تنها بر یک جنبه یا برخی از جنبه‌های خاص از بهزیستی متمرکز شده است [۱۴]. مطالعات انجام گرفته مشخص نموده است که مقیاس کامیابی (Brief Inventory of Thriving; BIT) مجموعه‌ای از عملکردها و حالات مثبت فرد از جمله هدفمندی، خوش بینی، معنای زندگی، هیجانات مثبت، رضایتمندی از زندگی، ارزشمندی، موفقیت، خودکارآمدی، احساس تعلق، احساس انرژی و احساس قدردانی شدن را مورد ارزیابی قرار می‌دهد [۱۴]. این مقیاس در مطالعات روان‌شناسان در خارج از کشور مورد استفاده قرار گرفته است، از جمله در مطالعه Su و همکاران، همسانی درونی این مقیاس بالاتر از ۰/۹۰ و ضریب بازآزمایی این مقیاس ۰/۸۳ گزارش شده است [۸]. در مطالعه Duan و همکاران نیز آلفای کرونباخ این مقیاس بالاتر از ۰/۸۵ گزارش شد [۱۴].

بسیاری از متخصصین سلامت و بهداشت روان به منظور ارزیابی اثربخشی مداخلات و برنامه‌های درمانی خود از مقیاس‌های متنوعی از جمله مقیاس رضایت از زندگی و مقیاس شکفتگی استفاده کرده‌اند [۱۶-۱۵]. با این وجود، مطالعات بسیار کمی در مورد مقیاس کامیابی انجام شده است [۱۴].

متخصصین بر این باورند که می‌توان از مقیاس کامیابی برای سنجش سلامت روان و شاخصی از بهزیستی روان-شناختی استفاده نمود [۸]. لذا با توجه به اهمیت این مقیاس و نقش آن در سنجش سلامت روان، و به دلیل نقش بهزیستی روان‌شناختی در عملکرد تحصیلی و موفقیت تحصیلی دانشجویان [۵-۴] و هم‌چنین عدم وجود مقیاس مذکور یا مقیاسی معادل آن در داخل کشور، تعیین روایی و پایایی مقیاس کامیابی در دانشجویان دانشگاه اصفهان در سال ۱۳۹۶ هدف این مطالعه قرار گرفت.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-23]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.11.7.9]

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر از نوع مطالعات توصیفی است. جامعه آماری پژوهش را کلیه دانشجویان دانشگاه اصفهان در سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ تشکیل می‌دادند. در مورد حجم نمونه لازم برای تحلیل عاملی توافق کلی وجود ندارد [۱۷] اما Kline در تحلیل عاملی حجم نمونه را برای هر متغیر ۱۰ یا ۲۰ نمونه ذکر می‌کند [۱۸]. بدین منظور از کل افراد حاضر ۱۲۰ دانشجو به روش در دسترس انتخاب شدند و با توجه به این که مقیاس کامیابی دارای ۱۰ گویه بود، لذا کفایت حجم برای انجام تحلیل عاملی مورد تأیید است. علاوه بر این، در پرسش نامه در مورد جنسیت، سن، مقطع تحصیلی (کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری)، دانشکده و وضعیت تأهل (مجرد، متأهل) آزمودنی‌ها سؤال شد. معیار ورود به پژوهش شامل: علاقه به مشارکت در پژوهش و تحصیل در دانشگاه اصفهان بود و معیارهای خروج: عدم تکمیل پرسش‌نامه‌ها به طور کامل و عدم علاقه برای همکاری در پژوهش در نظر گرفته شد. بدین منظور دانشجویان با رضایت آگاهانه و با تأکید بر محرمانه ماندن اطلاعات از سوی پژوهشگر به صورت خودگزارشی به مقیاس کامیابی فرم کوتاه (BIT)، مقیاس اضطراب، افسردگی، استرس (Depression, Anxiety, Stress Scale; DASS-21) و مقیاس رضایت از زندگی (Satisfaction With Life Scale; SWLS) پاسخ دادند.

در مطالعه حاضر از مقیاس کامیابی فرم کوتاه استفاده شد. این مقیاس یک پرسش‌نامه خودگزارش‌دهی از بهزیستی عمومی (Comprehensive wellbeing) است که توسط Su و همکاران در سال ۲۰۱۴ ساخته شده [۸] و شامل ۱۰ گویه است و ۱۰ جنبه از عملکردهای مثبت انسان از جمله رضایت از زندگی، احساسات مثبت، حمایت، احساس تعلق، معنا، تعامل، خودارزشی، خودکارآمدی، موفقیت و خوش بینی را مورد سنجش قرار می‌دهد. مقیاس دارای طیف نمره‌گذاری ۵ درجه‌ای از ۱ تا ۵ (کاملاً مخالفم=۱، مخالفم=۲، نظری ندارم=۳، موافقم=۴ و کاملاً موافقم=۵) است که شرکت‌کنندگان باید برای هر گویه مشخص کنند که تا چه حد در مورد آنها صادق است. در این مقیاس، حداقل نمره ۱۰ و حداکثر نمره ۵۰ می‌باشد که نمره بالاتر بیانگر کامیابی بیشتر است. مطالعات قبلی نشان داده‌اند که این مقیاس، ابزاری معتبر و قابل اطمینان و دارای ساختاری تک بعدی است [۱۴،۸]. در مطالعات متعدد همسانی درونی به شیوه آلفای کرونباخ برای این مقیاس بالاتر از ۰/۹۰ [۸] و بالاتر از ۰/۸۵ [۱۴] گزارش شد.

به منظور بررسی روایی واگرا از مقیاس اضطراب، افسردگی، استرس (DASS-21) استفاده شد. این مقیاس توسط Lovibond و Lovibond تدوین شد [۱۹] که مجموعه‌ای از سه مقیاس خودگزارشی برای ارزیابی حالات عاطفی منفی اضطراب، افسردگی، استرس است. هر یک از خرده‌مقیاس‌ها شامل ۷ سوال می‌باشد. بدین ترتیب سؤالات ۳، ۵، ۱۰، ۱۳، ۱۶، ۱۷ و ۲۱ افسردگی، سؤالات ۲، ۴، ۷، ۹، ۱۵، ۱۹ و ۲۰ اضطراب و سؤالات ۱، ۶، ۸، ۱۱، ۱۲، ۱۴ و ۱۸ استرس را مورد سنجش قرار می‌دهد. نمره بالاتر در این مقیاس نشان‌دهنده اضطراب، افسردگی، استرس بالاتر در آزمودنی است. در پژوهش Antoni و همکاران ضریب آلفا برای افسردگی، اضطراب و استرس به ترتیب ۰/۹۷، ۰/۹۲ و ۰/۹۵ و همبستگی بین افسردگی و

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-23]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.11.7.9]

استرس، ۰/۴۸، اضطراب و استرس ۰/۵۳ و اضطراب و افسردگی ۰/۲۸ بود [۲۰]. روایی و اعتبار این پرسش‌نامه در ایران توسط Samani و Jokar مورد بررسی قرار گرفته است که اعتبار بازآزمایی برای مقیاس افسردگی، اضطراب و استرس به ترتیب برابر ۰/۸۰، ۰/۷۶، ۰/۷۷ و روایی این مقیاس نیز به شیوه تحلیل عاملی از نوع تأییدی مطلوب بوده است [۲۱].

به منظور بررسی روایی همگرا از مقیاس رضایت از زندگی (SWLS) استفاده شد. این مقیاس از پرکاربردترین ابزار اندازه‌گیری رضایت از زندگی است که توسط Diener و همکاران طراحی شده است [۲۲]. این مقیاس از ۵ گویه که مؤلفه شناختی بهزیستی روان‌شناختی را می‌سنجد تشکیل شده است. این مقیاس برای اندازه‌گیری قضاوت کلی فرد از رضایت از زندگی که به طور نظری، بر اساس مقایسه شرایط زندگی فرد با استانداردهای از پیش تعیین شده پیش‌بینی می‌شود، طراحی شده است. مقیاس پاسخ گویی لیکرت ۷درجه‌ای (به شدت موافقم=۷، موافقم=۶، اندکی موافقم-۵، نه موافقم و نه مخالفم=۴، اندکی مخالفم=۳، مخالفم-۲، به شدت مخالفم=۱) است. دامنه نمره‌ها از ۵= رضایت پایین تا ۳۵= رضایت بالا متغیر است. بدین ترتیب نمره ۳۵-۳۱ به شدت راضی، ۳۰-۲۶ راضی، ۲۵-۲۱ اندکی راضی، نمره ۲۰ خنثی، ۱۹-۱۵ اندکی ناراضی، ۱۴-۱۰ ناراضی و ۹-۵ به شدت ناراضی تفسیر می‌شود. لازم به ذکر است که نمره بالاتر، رضایت بالاتر را نشان می‌دهد [۲۳]. پایایی این مقیاس در ایران با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۳ و با روش بازآزمایی ۰/۶۹ به دست آمد. روایی سازه مقیاس با نمرات حاصل از شادکامی آکسفورد ۰/۷۱۱ و فهرست افسردگی بک ۰/۵۹۷- گزارش شد [۲۴].

در این مطالعه، به منظور آماده‌سازی نسخه فارسی مقیاس کامیابی از روش ترجمه مجدد (Back translation) استفاده شد. برای این منظور، ابتدا نسخه انگلیسی مقیاس توسط متخصص زبان انگلیسی به زبان فارسی ترجمه شد و سپس با هدف حفظ هم‌ارزی زبانی و مفهومی، نسخه فارسی به کمک یک متخصص زبان انگلیسی که هیچ اطلاعی درباره مقیاس اصلی نداشت مجدداً به انگلیسی برگردانده شد. در ادامه، دو مترجم درباره تفاوت موجود بین نسخه‌های انگلیسی بحث کردند و از طریق فرآیند مرور مکرر (Iterative review process) این تفاوت‌ها به حداقل ممکن کاهش پیدا کرد و ترادف معنایی نسخه ترجمه شده با نسخه اصلی به دقت مورد بررسی قرار گرفت. در پایان، ۵ نفر از اعضای هیئت علمی روان‌شناسی و مشاوره دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه اصفهان روایی محتوا و تطابق فرهنگی این مقیاس را مطالعه و مورد تأیید قرار دادند.

تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۰ و AMOS نسخه ۲۲ انجام گرفت. از آمار توصیفی به منظور برآورد فراوانی و درصد استفاده شد. به منظور بررسی تحلیل مواد مقیاس، از همبستگی نمره‌های هر سؤال با نمره کل استفاده شد. جهت بررسی روایی همگرایی، از ضریب همبستگی Pearson بین نمرات مقیاس کامیابی (BIT) و مقیاس رضایت از زندگی (SWLS) و برای بررسی روایی واگرایی، از ضریب همبستگی بین نمرات مقیاس کامیابی (BIT) و مقیاس اضطراب، افسردگی، استرس (DASS-21) استفاده شد. برای بررسی روایی سازه و

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-23]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.11.7.9]

تعیین ساختار عاملی مقیاس کامیابی، از تحلیل عاملی اکتشافی (Exploratory factor analysis) به روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی(Principal component analysis) با چرخش واریمکس (Varimax rotation) استفاده شد. در این تحلیل، عوامل دارای ارزش‌های ویژه (Eigenvalues) بیشتر از یک به عنوان عامل‌های اصلی در نظر گرفته شدند [۲۵]. سطح معنی‌داری در آزمون‌ها ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

نتایج

این پژوهش شامل ۱۲۰ نفر از دانشجویان دانشگاه اصفهان بود که از بین شرکت‌کنندگان، ۶۵ نفر زن (۵۴/۲ درصد) و ۱۱۳ نفر مجرد (۹۴/۲٪) بودند. ۵۸ نفر در مقطع کارشناسی (۴۸/۳٪) و ۶۲ نفر در مقطع کارشناسی ارشد (۵۱/۷٪) تحصیل می‌کردند. در بررسی دانشکده محل تحصیل مشخص شد ۱۱ نفر در دانشکده علوم و فن‌آوری نوین (۹/۲٪)، ۱۷ نفر زبان‌های خارجی (۱۴/۲٪)، ۱۱ نفر ادبیات و علوم انسانی (۹/۲٪)، ۱۷ نفر فنی و مهندسی (۱۴/۲٪)، ۱۱ نفر علوم اداری و اقتصاد (۹/۲٪)، ۲ نفر دانشکده اهل البیت (علیهم السلام) (۱/۷٪)، ۱۴ نفر علوم تربیتی و روان‌شناسی (۱۱/۷٪)، ۵ نفر تربیت بدنی و علوم ورزشی (۴/۲٪)، ۱۰ نفر علوم جغرافیایی و برنامه‌ریزی (۸/۳٪)، ۷ نفر عمران و حمل و نقل (۵/۸٪)، ۶ نفر مهندسی کامپیوتر (۵٪) و ۹ نفر در دانشکده شیمی (۷/۵٪) مشغول به تحصیل بودند. میانگین و انحراف معیار سنی دانشجویان مورد بررسی ۳/۴۰ ± ۲۲/۶۵ سال بود. از نظر سن ۴۲ نفر (۳۵٪) زیر ۲۰ سال، ۴۶ نفر (۳۸/۳٪) بین ۲۱ تا ۲۴ سال، ۲۴ نفر (۲۰٪) بین ۲۵ تا ۲۸ سال و ۸ نفر (۶/۷٪) بین ۲۸ تا ۳۲ سال سن داشتند.

به منظور تحلیل مواد پرسش‌نامه، از همبستگی بین نمرات آزمودنی‌ها در هر گویه و نمره آن‌ها در کل مقیاس کامیابی استفاده شد (جدول ۱). نتایج نشان می‌دهد که ضرایب همبستگی گویه‌ها با نمره کل در تمام گویه‌ها معنی‌دار و در محدوده ۰/۳۶ تا ۰/۷۰ متغیر است ($p<۰/۰۰۱$). بر اساس نتایج جدول ۱، هیچ‌یک از گویه‌های مقیاس حذف نگردید و همه گویه‌ها از بار عاملی قابل قبولی برخوردار بودند. کلیه ضرایب در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار بودند.

جدول ۱- گویه‌ها و همبستگی با نمره کل مقیاس کامیابی در دانشجویان دانشگاه اصفهان در سال ۱۳۹۶

شماره گویه	ضریب همبستگی با نمره کل
۱- هدف روشنی در زندگی دارم.	۰/۵۳
۲- نسبت به آینده‌ام خوش بین هستم.	۰/۶۲
۳- زندگی من به خوبی می‌گذرد.	۰/۷۰
۴- بیشتر اوقات، احساس خوبی دارم.	۰/۶۴
۵- فعالیت‌هایی که در زندگی انجام می‌دهم، با ارزش و سودمند است.	۰/۵۳
۶- من به بیشتر اهدافم رسیده‌ام.	۰/۵۳
۷- اگر تلاش کنم، می‌توانم موفق شوم.	۰/۴۲
۸- نسبت به اجتماعی که در آن هستم، احساس تعلق می‌کنم.	۰/۳۶
۹- در اکثر فعالیت‌هایی که انجام می‌دهم، پر انرژی هستم.	۰/۵۸
۱۰- افرادی وجود دارند که قدرشناس من هستند.	۰/۴۹

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-23]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.11.7.9]

به منظور بررسی روایی همگرایی، از پرسش‌نامه رضایت از زندگی و به جهت بررسی روایی واگرایی از پرسش‌نامه سلامت روان (DASS-21) در کنار مقیاس کامیابی استفاده شد. نتایج نشان داد همبستگی بین پرسش‌نامه رضایت از زندگی و کامیابی، مثبت و معنی‌دار (r= ۰/۷۶۱، p <۰/۰۰۱) و همبستگی بین پرسش‌نامه سلامت روان و کامیابی، منفی و معنی‌دار بود (r= ۰/۴۵۴، p <۰/۰۰۱). لازم به ذکر است در پرسش‌نامه سلامت روان با توجه به سؤالات گویه‌ها، بالاتر رفتن نمره در این مقیاس نشان دهنده اضطراب، افسردگی و استرس بیشتر در آزمودنی‌ها می‌باشد. به منظور تحلیل عوامل مقیاس از روش تحلیل عوامل اکتشافی استفاده شد.

بدین منظور برای بررسی کفایت حجم نمونه از شاخص KMO (Kaiser-Meyer-Olkin measure of sampling adequacy) و برای بررسی معنی‌داری ماتریکس همبستگی داده‌ها از شاخص کرویت بارتلت (Bartlett's test of sphericity) استفاده شد. مقدار ضریب کفایت نمونه‌گیری KMO برای پژوهش حاضر برابر با ۰/۸۳ بود که حاکی از کفایت حجم نمونه است.

آزمون Bartlett برابر با مقدار ۴۲۱/۲۳۵ بود که با سطح p<۰/۰۰۱ معنی‌دار بود. نتایج نشان داد که اجرای تحلیل عاملی برای داده‌های به‌دست آمده قابل توجیه است [۲۶].

در این مطالعه به منظور بررسی پایایی مقیاس کامیابی، از روش‌های همسانی درونی و پایایی تنصیفی استفاده شد. نتایج این تحلیل نشان داد ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس برابر با ۰/۸۴ بود. هم‌چنین ضریب پایایی تنصیف مقیاس ۰/۷۴ برآورد گردید.

در ادامه، نتایج شاخص‌های نیکویی برازش بر اساس مدل تک عاملی گزارش شد (جدول ۲).

جدول ۲- شاخص‌های کلی برازش نسخه فارسی مقیاس کامیابی در دانشجویان دانشگاه اصفهان در سال ۱۳۹۶

تحلیل عاملی تأییدی	CMIN/DF	GFI	AGFI	NFI	CFI	IFI	PNFI	RMSEA
برازش قابل قبول	۲/۷۳	۰/۸۵	۰/۷۷	۰/۷۸	۰/۸۴	۰/۸۵	۰/۶۱	۰/۰۹۲

با توجه به نتایج نسبت مجذور کای به درجه آزادی (Chi-square/degrees of freedom; CMIN/DF)، شاخص نیکویی برازش (Goodness of fit index; GFI)، شاخص‌های نیکویی برازش اصلاح شده (Adjusted goodness of fit index; AGFI)، شاخص برازش هنجار شده (Normed fit index; NFI)، شاخص برازش تطبیقی (Comparative fit index; CFI)، شاخص برازش افزایشی (Incremental fit index; IFI)، شاخص برازش مقتصد هنجار شده (Parsimonious normed fit index; PNFI) و ریشه میانگین مجذورات خطای برآورد (Root mean square error of approximation; RMSEA) و نیز شاخص‌های برازش قابل قبول[۲۷] می‌توان نتیجه گرفت که مدل برآورد شده برای نسخه فارسی مقیاس کامیابی از برازش مناسبی برخوردار است.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-23]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.11.7.9]

میانگین نمرات دانشجویان دختر و پسر در مقیاس کامیابی، به وسیله آزمون t دو نمونه مستقل مقایسه شد. نتایج جدول ۳ بیانگر آن است که بین میانگین نمرات دختران و پسران، تفاوت آماری معنی‌داری وجود ندارد (p= ۰/۸۴۶).

جدول ۳- مقایسه میانگین نمرات دانشجویان دختر و پسر دانشگاه اصفهان در مقیاس کامیابی در سال ۱۳۹۶

آزمون	گروه‌ها	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	مقدارt	مقدار P
آزمون t دو نمونه مستقل	پسر	۳۸/۴۷	۶/۷۲	۱۱۸	-۰/۱۹۵	۰/۸۴۶
	دختر	۳۸/۲۶	۵/۱۳			

بحث

هدف مطالعه حاضر بررسی روایی و پایایی مقیاس کامیابی در دانشجویان دانشگاه اصفهان بود. نتایج تحلیل عوامل، این مقیاس را تک عاملی برآورد کرد (p<۰/۰۰۱). هم چنین ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۴ و ضریب پایایی تنصیفی ۰/۷۴ به دست آمد. در مطالعات Su و همکاران و Duan و همکاران بر روی نمونه دانشجویی همسانی درونی به شیوه آلفای کرونباخ برای این مقیاس در کشور ایالت متحده آمریکا بالاتر از ۰/۹۰ [۸] و در کشور چین بالاتر از ۰/۸۵ [۱۴] گزارش شده است.

مطالعه حاضر با توجه به تأثیرات کامیابی در حیطه تحصیلی دارای اهمیت کاربردی می‌باشد [۷]. به علاوه، این سازه می‌تواند گستره وسیعی از سازه‌های روان‌شناختی را اندازه‌گیری و انواع حیطه‌های بهزیستی نظیر بهزیستی روان‌شناختی، بهزیستی فیزیکی و بهزیستی اجتماعی را پیش‌بینی نماید [۸]. این پژوهش از طریق بررسی و تأیید ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس کامیابی، توانست مفاهیم و سازه‌های کامیابی را در جامعه ایرانی عملیاتی کند. بنابراین، به نظر می‌رسد سایر متخصصین و پژوهشگران می‌توانند از این مقیاس در گروه‌های مختلف بالینی و غیر بالینی به منظور شناسایی، تشخیص و درمان در کنار دیگر سازه‌های روان‌شناسی مثبت بهره‌مند شوند. با توجه به این که مقیاس کامیابی با وجود تعداد گویه‌های کم، می‌تواند درک عمیق و جامعی را از کامیابی ارزیابی نماید بر این اساس، این ویژگی ایجاز و کوتاهی پرسش‌نامه با نظرات متخصصین روان‌سنجی که معتقدند کوتاه نمودن و مختصر نمودن پرسش‌نامه‌ها در صورتی که با حفظ روایی و پایایی مطلوب صورت گیرد موجب افزایش کارآیی آن‌ها در زمینه‌های پژوهشی و بالینی است، همسو می‌باشد و از جمله نقاط قوت محسوب می‌گردد [۲۸].

در پژوهش حاضر برای بررسی روایی همگرایی، از پرسش‌نامه رضایت از زندگی و به جهت بررسی روایی واگرایی، از پرسش‌نامه سلامت روان در کنار مقیاس کامیابی استفاده شد. نتایج نشان داد که بین پرسش‌نامه رضایت از زندگی و کامیابی، همبستگی مثبت و معنی‌دار بود و بین پرسش‌نامه سلامت روان و کامیابی، همبستگی منفی و معنی‌دار وجود داشت.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-23]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.11.7.9]

این یافته‌ها با پژوهش Su و همکاران و Duan و همکاران همسو می‌باشد [۱۴، ۸]. در تبیین این یافته‌ها می‌توان اظهار داشت از آن جایی که کامیابی مجموعه‌ای از عملکرد مثبت در زمینه روانی، فیزیکی و اجتماعی در شخص است [۱۴، ۸] بر این اساس، میزان رضایت از زندگی بالایی در فرد انتظار می‌رود. بنابراین با افزایش نمرات در مقیاس کامیابی، نمرات فرد در مقیاس رضایت از زندگی نیز افزایش می‌یابد. از طرفی، از آن جایی که کامیابی شاخص‌هایی از جمله رضایت از زندگی، احساسات مثبت، حمایت، احساس تعلق، معنا، تعامل، خودارزشی، خودکارآمدی، موفقیت و خوش‌بینی را مورد ارزیابی قرار می‌دهد [۱۴]، بنابراین نه تنها این احساسات سلامت را بهبود می‌بخشد بلکه به مقابله با وقایع استرس‌زا کمک می‌کند، منابع شخصی را غنی می‌سازد و اثرات فیزیولوژیکی نامطلوب ناشی از حوادث منفی را خنثی می‌کند.

با استناد به نظریه سازندگی و گسترش Fredrickson، هیجان مثبت از هدفی پویا و کارکردی مجزا برخوردار است. بدین ترتیب هیجانات مثبت می‌توانند خزانه‌های شناختی و رفتاری را در فرد گسترش دهند و به ایجاد تفکر وسیع‌تر برای منابع فیزیکی، روانی و اجتماعی کمک می‌نمایند [۲۹]. بنابر این، محتمل به نظر می‌رسد که با بالاتر رفتن کامیابی در شخص، میزان رضایت از زندگی نیز افزایش یابد.

از طرفی، مقیاس کامیابی در تقابل با اضطراب، استرس و افسردگی مورد سنجش در پرسش‌نامه سلامت روان می‌باشد. می‌توان این‌گونه استدلال کرد که با افزایش نمرات مقیاس کامیابی، نمرات پرسش‌نامه سلامت روان کاهش می‌یابد. از دیگر یافته‌های پژوهش حاضر، عدم وجود تفاوت معنی‌دار مقیاس کامیابی، بین دانشجویان دختر و پسر بود. علت این امر را می‌توان از یک سو نزدیک بودن محدوده سنی در جامعه دانشجویان و از سوی دیگر شرایط تقریباً یکسان دانشجویان دانست [۳۰].

مقیاس کامیابی با کمترین تغییر و حذف احتمالی سؤالات ساختار خود را حفظ نمود. بنابراین تفاوت فرهنگی و نژادی و تجارب متفاوت در آزمودنی‌های ایرانی سبب نشده است که این مقیاس در جامعه ایرانی متفاوت ارزیابی گردد. با این وجود از آن جایی که جامعه پژوهش حاضر شامل دانشجویان مشغول به تحصیل دانشگاه اصفهان بود، برای اطمینان بیشتر می‌توان این موضوع را در گروه‌هایی با ویژگی‌های جمعیت شناختی مختلف تکرار کرد و به نتایج جامعی در این زمینه دست یافت.

نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر نشان داد مقیاس کامیابی از روایی و پایایی مطلوبی برخوردار است. با توجه به اهمیت کامیابی و نقش آن در بهزیستی روان‌شناختی، به نظر می‌رسد بتوان از این مقیاس به منظور اهداف پژوهشی بهره‌مند شد.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از زحمات اساتید روان‌شناسی و مشاوره برای بررسی روایی محتوایی مقیاس و نیز کلیه دانشجویان دانشگاه اصفهان که به عنوان شرکت‌کننده در این پژوهش مشارکت داشتند، قدردانی می‌شود.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-23]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.11.7.9]

References

[1] Seligman MEP, Steen TA, Park N, Peterson C. Positive psychology progress: Empirical validation of interventions. *American Psychologist* 2005; 60(5): 410-21.

[2] Diener E, Chan M. Happy people live longer: Subjective well-being contributes to health and longevity. *Applied Psychology: Health and well-being* 2011; 3(1): 1-43.

[3] Seligman MEP. Flourish: A visionary new understanding of happiness and well-being. New York: Free Press, 2011.

[4] Preoteasa CT, Axante A, Cristea AD, Preoteasa E. The Relationship between Positive Well-Being and Academic Assessment: Results from a Prospective Study on Dental Students. *Education Research International* 2016; pp: 8.

[5] Liersch S, Walter U. The influence of psychological well-being on academic success. *Journal of Public Health* 2015; 23(1): 15 –24.

[6] Khodabakhsh MR, Kiani F, Ahmedbookani S. Psychological Well-being and Parenting Styles as Predictors of Mental Health among Students: Implication for Health Promotion. *International Journal of Pediatrics* 2014; 2(3): 39-46.

[7] Roslan S, Ahmad N, Nabilla N, Ghiami Z. psychological well-being Among Postgranduate Students. *Acta Medica Bulgarica* 2017; 44(1)1: 35-41.

[8] Su R, Tay L, Diener E. The development and validation of the Comprehensive Inventory of Thriving (CIT) and the Brief Inventory of Thriving (BIT). *Applied Psychology: Health and Well-Being* 2014; 6(3): 251-79.

[9] Feeney BC, Collins NL. A new look at social support A theoretical perspective on thriving through relationships. *Personality and Social Psychology Review* 2015; 19(2): 113–47.

[10] Diener E. Assessing subjective well-being: Progress and opportunities. *Social Indicators Research* 1994; 31(2): 103–57.

[11] Ryff CD, Keyes CLM. The structure of psychological well-being revisited. *Journal of Personality and Social Psychology* 1995; 69(4): 719–27.

[12] Ryan RM, Deci EL. Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist* 2000; 55(1): 68–78.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-23]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.11.7.9]

[13] Seligman MEP. Flourishing. New York, NY: Free Press. 2011.

[14] Duan W, Yuan G, Fengchun G. Brief Inventory of Thriving: A comprehensive measurement of wellbeing. *Chinese Sociological Dialogue* 2016; 1(1): 15–31.

[15] Duan W, Ho SMY, Tang X, Li T, Zhang Y. Character strength-based intervention to promote satisfaction with life in the Chinese university context. *Journal of Happiness Studies* 2014; 15(6): 1347-61.

[16] Killen A, Macaskill A. Using a gratitude intervention to enhance well-being in older adults. *Journal of Happiness Studies* 2015; 16(4): 947-64.

[17] Mohamadian H, Kord zanganeh J, Kiani P, Sharifat F. Confirmatory Factor Analysis of Child Abuse Potential Inventory in Ahvazi Children. *Journal of School of Public Health and Institute of Health Research* 2017; 14(4): 45-56. [Farsi]

[18] Kline RB. Principles and practice of structural equation modeling, Guilford publications. 2015. pp: 1-534 .

[19] Lovibond PF, Lovibond SH. The structure of negative emotional states: comparison of the Depression Anxiety Stress Scales (DASS) with the Beck Depression and Anxiety Inventories. *Behav Res Ther* 1995; 33(3): 335-43.

[20] Antoni MH, Wimberly SR, Lechner SC, Kazi A, Sifre T, Urcuyo KR, et al. Reduction of cancer-specific thought intrusions and anxiety symptoms with a stress management intervention among women undergoing treatment for breast cancer. *Am J Psychiatry* 2006; 163(10): 1791-7. [Farsi]

[21] Samani S, Jokar B. [Reliability and validity of a short scale of depression, anxiety and stress]. *Journal of Social Sciences and Humanities of Shiraz University* 2007; 26(3): 65-76. [Farsi]

[22] Diener E, Emmons RA, Larsen RJ, Griffin S. The Satisfaction with Life Scale. *Journal of Personality Assessment* 1985; 49(1): 71-5.

[23] Moradi A, Taheri S. Assessment of positive psychology in university students. Tehran, Iran: Danjeh publication; 2012. pp: 1-248 . [Farsi]

[24] Bayani AA, Koocheky AM, Goodarzi H. The Reliability and validity of Satisfaction with Life Scale (SWLS). *Journal of Iranian Psychologists* 2007; 3(11): 259-65. [Farsi]

[25] Brace N, Kemp R, Snelgar R. *SPSS for Psychologists*, 5th edn. US: Palgrave Macmillan. 2012; p: 354.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-23]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.11.7.9]

[26] Tabachnick BG, Fidell LS. *Using Multivariate Statistics*. New York, Pearson, 1996; p: 610.

[27] Browne MW, Cudeck R. Alternative ways of assessing model fit. *Sociological Methods& Research* 1992; 21(2): 230-58.

[28] Anastasi A. Psychological testing. (7th Ed). New York, MacMillan, 1982; p: 500.

[29] Fredrickson BL. The value of positive emotions. *American Scientist* 2003; 91(4): 330-5.

[30] Michaeli Manee F. The Study of Undergraduate Students' Psychological Well-being Status in Urmia University. Ofogh-e-Danesh. GMUHS Journal. *Journal of Psychology, University of Tabriz* 2011; 17(1): 65-72. [Farsi]

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-23]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.11.7.9]

The Validity and Reliability of Thriving Scale Among the Students of the University of Isfahan in 2017

Z. Shafiee[1], **M. Fatehizade**[2]

Received: 28/10/2017 Sent for Revision: 23/12/2017 Received Revised Manuscript: 21/01/2018 Accepted: 24/01/2018

Background and Objectives: Thriving is defined as a set of positive human performances in the psychological, physical, and social context, and is associated with psychological well-being. Therefore, due to the role of psychological well-being in academic performance, academic success, achievement of personal goals, and the reduction of absenteeism in college students, measuring this variable is considered important. The aim of this study was to examine the validity and reliability of the thriving scale among the students of the University of Isfahan in 2017.

Materials and Methods: The present study was a descriptive research. The population of the study included all the students who attended University of Isfahan in the 2017-2018 academic year. Of these individuals, 120 students were selected by convenience sampling. In order to analyze the material of the scale, the correlation between the scores of each question and the total score was used. In order to examine the convergence validity, Pearson's correlation coefficient between the scores of Brief Inventory of Thriving (BIT) and Satisfaction with Life Scale (SWLS) was used, and in order to investigate the divergence validity, the correlation coefficient between the scores of BIT and Depression, Anxiety, Stress Scale (DASS-21) was utilized.

Results: The correlation coefficients between the items and the total score were significant in all cases and were at the range of 0.36 to 0.70. Moreover, factor analysis indicated the existence of one factor ($P<0.001$). Cronbach's alpha coefficient was 0.84 while the half-split reliability coefficient was equal to 0.74. No difference was observed between the mean scores of male and female students in the study ($p=0.846$).

Conclusion: The results express sufficient reliability and validity for the thriving scale in the community of college students.

Keywords: Thriving, Validity, Reliability, College Students, Isfahan

Funding: This article did not have any funds.

Conflict of interest: None declared.

Ethical approval: The Ethics Committee of Isfahan University of Medical Sciences approved the study.

How to cite this article: Shafiee Z, Fatehizade M. The Validity and Reliability of Thriving Scale Among the Students of the University of Isfahan in 2017. *J Rafsanjan Univ Med Sci* 2018; 16(11): 1013-24. [Farsi]

1- MSc of Family Counseling, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Isfahan, Isfahan, Iran (Corresponding Author) Tel: (031) 37932516 Fax: (031) 36683107, E-mail: z.shafiee2011@yahoo.com

2- Assistant Prof., Dept. of Counseling. Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Isfahan, Isfahan, Iran.

[Downloaded from journal.rums.ac.ir on 2026-11-23]

[DOR: 20.1001.1.17353165.1396.16.11.7.9]